

EURÓPSKY PARLAMENT

2009 - 2014

Výbor pre rybné hospodárstvo

2012/0130(NLE)

10.7.2012

NÁVRH ODPORÚČANIA

k návrhu rozhodnutia Rady o uzavretí Protokolu, ktorým sa stanovujú rybolovné možnosti a finančný príspevok ustanovené v Dohode o partnerstve v sektore rybolovu medzi Európskym spoločenstvom na jednej strane a vládou Dánska a miestnou vládou Grónska na strane druhej (COM(2012)0247 – C7-0000/2012 – 2012/0130(NLE))

Výbor pre rybné hospodárstvo

Spravodajca: Ole Christensen

Označenie postupov

- * Konzultácia
- *** Súhlas
- ***I Riadny legislatívny postup (prvé čítanie)
- ***II Riadny legislatívny postup (druhé čítanie)
- ***III Riadny legislatívny postup (tretie čítanie)

(Typ postupu závisí od právneho základu navrhnutého v návrhu aktu.)

OBSAH

	strana
NÁVRH LEGISLATÍVNEHO UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU	5
DÔVODOVÁ SPRÁVA	6

NÁVRH LEGISLATÍVNEHO UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

**o návrhu rozhodnutia Rady o uzavretí Protokolu, ktorým sa stanovujú rybolovné možnosti a finančný príspevok ustanovené v Dohode o partnerstve v sektore rybolovu medzi Európskym spoločenstvom na jednej strane a vládou Dánska a miestnou vládou Grónska na strane druhej
(COM(2012)0247 – C7-0000/2012 – 2012/0130(NLE))**

(Súhlas)

Európsky parlament,

- so zreteľom na návrh Komisie pre Radu (COM(2012)0247),
 - so zreteľom na návrh Protokolu, ktorým sa stanovujú rybolovné možnosti a finančný príspevok ustanovené v Dohode o partnerstve v sektore rybolovu medzi Európskym spoločenstvom a vládou Dánska a vládou Grónska(00000/2012),
 - so zreteľom na žiadosť o udelenie súhlasu, ktorú Rada predložila v súlade s článkom 43 ods. 2 a článkom 218 ods. 6 druhým pododsekom písm. a) Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) (C7-0000/2012),
 - so zreteľom na článok 81 a článok 90 ods. 7 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na odporúčanie Výboru pre rybné hospodárstvo a stanoviská Výboru pre rozpočet a Výboru pre rozvoj (A7-0000/2012),
1. udeľuje súhlas s uzatvorením dohody;
 2. žiada Komisiu, aby Parlamentu zasielala závery zo schôdzí a práce spoločného výboru podľa článku 10 dohody o partnerstve v sektore rybolovu, schválenej nariadením Rady (ES) č. 753/2007¹; požaduje, aby bolo zástupcom Európskeho parlamentu umožnené zúčastniť sa ako pozorovatelia na schôdzach a práci spoločného výboru; vyzýva Komisiu, aby Európskemu parlamentu a Rade počas posledného roka uplatňovania protokolu a pred otvorením rokovaní o obnovení dohody predložila hodnotenie o jej uplatňovaní;
 3. poveruje svojho predsedu, aby postúpil túto pozíciu Rade, Komisii a vládam a parlamentom členských štátov a Grónska.

¹ Nariadenie Rady (ES) č. 753/2007 z 28. júna 2007 o uzavretí Dohody o partnerstve v sektore rybolovu medzi Európskym spoločenstvom na jednej strane a vládou Dánska a miestnou vládou Grónska na strane druhej (Ú. v. EÚ L 172, 30.6.2007, s. 1).

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Dohody o partnerstve vo všeobecnosti

Uzatvorenie dvojstranných dohôd o rybolove s tretími krajinami, označované ako dohody o partnerstve v sektore rybolovu (DPR), predstavuje kľúčový prvok vonkajšieho rozmeru spoločnej politiky v oblasti rybného hospodárstva (SPRH). Nad rámec samotného kupovania práv na rybolov pre plavidlá EÚ zaväzujú tieto dohody na základe dôkladného vyhodnotenia dostupných zdrojov zmluvné strany podporovať zodpovedné a udržateľné politiky v oblasti rybného hospodárstva. Taktiež zabezpečujú, aby bolo využívanie rybárskych oblastí podložené dôveryhodnými vedeckými posudkami a aby sa tým vylúčilo akékoľvek riziko prelovenia miestnych populácií rýb alebo spôsobili škody miestnym rybárskym komunitám, ktoré by mali z cieľných asistenčných programov financovaných príspevkami EÚ profitovať.

Vstupom Lisabonskej zmluvy do platnosti sa rozšírili právomoci Európskeho parlamentu v oblasti dohôd o partnerstve v sektore rybolovu: podľa článku 218 ods. 6 písm. a) ZFEÚ treba, aby Parlament udelil súhlas o uzatvorení akejkoľvek takejto dohody.

Grónsko¹ a EÚ

Grónsko sa pôvodne stalo členom Európskeho spoločenstva (ES) v roku 1973 ako súčasť Dánska, ale po referende v roku 1985 ES opustilo. Grónsko je dnes jednou zo zámorských krajín a území (ZKÚ) Únie v zmysle článku 355 ods. 2 ZFEÚ. Jeho vzťah s EÚ je upravený najmä článkami 198 až 204 ZFEÚ, Protokolom č. 34 o osobitnej úprave pre Grónsko (pripojený k ZFEÚ), a partnerstvom medzi EÚ a Grónskom, ustanoveným v rozhodnutí Rady 2006/526/ES².

Rybolov v Grónsku

Ekonomika Grónska je silne závislá od rybolovu a vývozu produktov rybolovu do EÚ. V roku 2010 predstavoval vývoz na trhy EÚ 331 miliónov EUR (92,7 % z celkového vývozu), pričom dovoz produktov z EÚ bol takmer dvakrát vyšší (614 miliónov EUR). Od roku 2007 sa vo vodách Grónska ročne ulovilo približne 220 000 ton rýb, z čoho 65 % boli krevety³. Rybárske odvetvie vytvára 6 500 pracovných miest (17 % celkovej zamestnanosti), pričom len 2 000 pracovníkov na plný pracovný úväzok je priamo zamestnaných v odvetví rybolovu.

¹ Grónsko má rozlohu viac ako 2 166 000 km², z ktorej 84 % je pokrytá ľadom a počet obyvateľov predstavuje 56 700. Aj napriek tomu, že je Grónsko neodlučiteľnou súčasťou Dánskeho kráľovstva, disponuje veľkou samostatnosťou v oblastiach kľúčových politík od roku 1979 („Akt miestnej vlády“). Po referende v roku 2009 sa táto samostatnosť výrazne zväčšila a zároveň dostalo Grónsko vlastnú samosprávu. Dánsko si zachovalo právomoci v otázkach obrany a meny a naďalej zostalo zodpovedné okrem iného za dozor nad rybolovom. Hrubý národný dôchodok Grónska predstavuje 29 300 EUR na hlavu (stav z roku 2010), ale keďže sa väčšina každodenných výrobkov musí dovážať, je obchodný deficit vysoký a musí sa pokrývať blokovým grantom z Dánska.

² Rozhodnutie Rady 2006/526/ES zo 17. júla 2006 o vzťahoch medzi Európskym spoločenstvom na jednej strane a Grónskom a Dánskym kráľovstvom na strane druhej (Ú. v. EÚ L 208, 29.7. 2006). Dňa 13. júna 2012 bola dodatočne podpísaná zmluva o budúcej zmluve, ktorej cieľom je preskúmať možnosti posilnenia dialógu medzi EÚ a Grónskom v oblasti zdrojov nerastných surovín.

³ Medzi ďalšie lovené ryby patrí grónsky halibut, treska, sebastes červený, krab rodu Chionoecetes a koruška polárna; krevety tvoria 56 % vývozu produktov rybolovu; halibut, krab a treska predstavujú zvyšok.

Zamestnanosť v tejto oblasti avšak vykazuje 6 % mieru poklesu z dôvodu nízkej ziskovosti a odchodov do dôchodku¹.

Grónsko má veľmi rozsiahlu výhradnú hospodársku zónu (VHZ) s rozlohou 2 184 254 km², ktorá spadá do oblasti pôsobnosti Medzinárodnej rady pre výskum mora (ICES) (východné Grónsko) a Organizácie pre rybolov v severozápadnom Atlantiku (NAFO) (západné Grónsko). Živné soli z topiaceho sa snehu a ľadu, ktoré majú za následok bohatý rast planktónu, a tým vytvárajú základ potravinového reťazca pre viac ako 200 rôznych druhov rýb, slávok a kôrovcov, spôsobujú, že obe tieto územia sú veľmi bohatými rybárskymi oblasťami.

Rybárska flotila Grónska pozostáva zo 750 plavidiel², pričom väčšina z nich je menších rozmerov. Navyše sa na lov rýb využíva 1 000 až 2 000 malých nemotorových člnov. Priemyselná flotila sa skladá zo 47 plavidiel, ktoré pôsobia v rámci VHZ a v medzinárodných vodách.

Väčšina grónskeho priemyslu na spracovanie rýb je vedená dvoma spoločnosťami, Royal Greenland A/S, ktorú vlastní vláda Grónska³, a súkromnou spoločnosťou Polar Seafood A/S. Obe tieto spoločnosti prevádzkujú priemyselné flotily na lov kreviet.

DPR medzi EÚ a Grónskom

Prvá dohoda o partnerstve v sektore rybolovu s Grónskom bola uzavretá po jeho odstúpení z ES v roku 1985 na základe toho, že po zaplatení ročného finančného príspevku si Spoločenstvo mohlo ponechať svoje pôvodné práva na rybolov. DPR medzi EÚ a bývalou miestnou vládou Grónska bola prijatá 28. júna 2007⁴ so súčasným protokolom, ktorým sa stanovujú ročné rybolovné možnosti a finančné príspevky do 31. decembra 2012.

Súčasný protokol stanovil výšku finančného príspevku EÚ na 14,3 milióna EUR, z čoho 22,8 % (3,2 milióna EUR) bolo vyčlenených na zdokonalenie a implementáciu sektorovej politiky v oblasti rybného hospodárstva. Dodatočne bolo k tomuto ročnému príspevku vyčlenených 9,24 milióna EUR ako finančná rezerva na zaplatenie ďalších úlovkov tresky a korusky polárnej, ktoré ulovia plavidlá EÚ. Tento príjem predstavoval približne 1,3 % ročného štátneho rozpočtu.

Hodnotenie súčasného protokolu

Ex post hodnotenie DPR s Grónskom, ktoré bolo vykonané v mene Európskej komisie v prvej polovici roku 2011 a vydané v septembri 2011⁵, prináša kľúčové zistenia o účinnosti aktuálneho protokolu, aj keď neberie do úvahy posledných 18 mesiacov jeho platnosti:

¹ Na porovnanie, zamestnania v štátnom sektore predstavujú 44 % všetkých pracovných miest.

² Údaje z roku 2007, pozri ex post štúdiu Komisie z roku 2011, strana ii

³ Po veľkých prevádzkových stratách v rokoch 2009/10 a následnej dotácii od štátu, je spoločnosť údajne od roku 2010 znova zisková a súčasne sa diskutuje o jej privatizácii.

⁴ Nariadenie (ES) č. 753/2007

⁵ Ex post hodnotenie aktuálneho protokolu k dohode o partnerstve v sektore rybolovu medzi EÚ a Grónskom, Záverečná správa (september 2011) vyhotovená spoločnosťou Oceanic Développement & MegaPesca Lda. (ref. č.: FPA 35/GRL/11/NC) - za roky 2007 až 2010

- Úlovky za súčasného protokolu predstavujú 48 502 ton/rok (16 472 ton ulovených plavidlami EÚ a 32 030 ton ulovených plavidlami tretích krajín). Úlovky plavidiel EÚ v grónskych vodách za jeden rok predstavujú 0,3 % všetkých úlovkov EÚ.
- V posledných piatich rokoch využili plavidlá EÚ v priemere 63 % dostupnej kvóty na rybolov: celkovým využitím rybárskych licencií EÚ sa však dosiahne až 90 % dostupnej kvóty vrátane kvót prenesených na tretie krajiny (Nórsko, Island, Faerské ostrovy) dvojstrannými výmenami.
- V deviatich prípadoch (od roku 2007 do 2011) nebolo Grónsko schopné splniť všetky kvóty na rybolov, tak ako sú ustanovené v protokole, hlavne pre korusku polárnu (všetky roky), tresku (2010, 2011) a grónskeho halibuta (2011) s priemerným ročným deficitom vo výške 35 530 ton (39 % ročného objemu). Kompenzačný mechanizmus, ktorý Grónsku umožnil poskytnúť alternatívne rybolovné možnosti, bol účinný pre malé výkyvy dostupných kvót, ale nedokázal pokryť „dlh“ veľkých množstiev korusky polárnej. Obe strany sa avšak dohodli na primeraných formách kompenzácie.
- Objavili sa výrazné rozdiely vo využití kvót a dopyt po krevetách, halibutovi a treske bol najvyšší. Systém výmeny kvót v rámci Spoločenstva medzi členskými štátmi fungoval efektívne a pomáhal udržiavať stabilnú úroveň využitia kvót. V prvých dvoch rokoch sa niektoré flotily sťažovali na fakt, že kvóty boli v príslušnom roku zverejnené príliš neskoro, a tým znemožnili efektívne plánovanie. Následne na to bol ale vyvinutý systém skorších výmen. Množstvá veľkých úlovkov boli nahlásené ako minimálne.
- V súčasnej dobe profituje z dohody 37 plavidiel EÚ¹ pričom sa kvóty pridelujú podľa princípu relatívnej stability.
- Priemerné príjmy² z DPR boli vo výške 45,6 milióna EUR/rok, z ktorých 70 % sa rozdelilo medzi plavidlá EÚ (31,9 milióna EUR) a 30 % medzi plavidlá tretích krajín. Členskými štátmi, ktoré profitovali najviac, boli Nemecko (42 %), Dánsko (11 %), Poľsko (7 %) a Spojené Kráľovstvo (4 %).
- Čistá pridaná hodnota sa odhadovala na 20,3 milióna EUR/rok, z čoho vyplýva pomer nákladov a výnosov 1,3 (t.j. návratnosť 1,30 EUR za každé investované euro). Táto návratnosť bola považovaná za pozitívnu a dosahovala podobnú úroveň ako pri ostatných veľkých zmiešaných dohodách.
- Čo sa týka zamestnanosti, z DPR vyplýva približne 330 pracovných miest v EÚ na trvalý pracovný úväzok v oblasti rybolovu, z čoho vyplýva, že až 500 pracovných miest v EÚ je pravdepodobne priamo závislých od rybolovných možností v Grónsku.
- Príspevok EÚ dosiahol celkovo (vrátane sektorovej podpory) výšku 30 % predajnej hodnoty produktov rybolovu, t.j. 286 EUR/tonu. Celkové náklady na prístup k zdrojom boli rozdelené v pomere 85:15 medzi EÚ a prevádzkovateľov flotíl, t.j. tento verejný príspevok bol podobný ako pri ostatných zmiešaných DPR.
- Grónsko malo vďaka DPR príjmy zo zdrojov, ktoré by inak nemohlo využívať, v priemere 15,8 milióna EUR/rok z finančných príspevkov, z čoho 1,9 milióna EUR pochádzalo z licenčných poplatkov. Aj napriek tomu to ale nepomohlo výrazne zlepšiť miestnu ekonomiku, ako napríklad investície do spoločných podnikov, zvýšenie počtu ľudí zamestnaných na plavidlách alebo zvýšenie počtu vykládok.

¹ 13 plavidiel zo Španielska, 6 z Portugalska, 5 z Nemecka, 4 zo Spojeného Kráľovstva, 3 z Litvy, 2 z Poľska a Estónska, a 1 z Dánska

² Informácie o príjmoch sú založené na cenách rýb, vydaných na Islande

- Programom podpory sektorovej politiky, ktorý zaviedlo ministerstvo rybolovu, poľovníctva a poľnohospodárstva v súlade s článkom 4 protokolu, sa docielili pozitívne zmeny v oblasti opatrení, ktoré sú spojené s výskumom rybolovu, odborným vzdelávaním zamestnancov a regulovaním rybolovu, a tým podporili zlepšenie udržateľnosti rybárskeho sektoru v Grónsku. Ex post hodnotenie avšak ukazuje, že programom sa doteraz nepodarilo dosiahnuť výrazné štrukturálne zmeny pobrežných rybárskych oblastí, pretože sa zdá, že rozpočtová podpora bola použitá skôr na investície ako na bežné výdavky (napr. na nákup výskumného plavidla).
- Poukazuje sa však aj na problémy, čo sa týka udržateľnosti troch z desiatich druhov rýb spadajúcich pod DPR, a na určité náznaky, že grónsky halibut (vo východnom Grónsku) a seabastes červený (hlbokovodný) boli využívané neudržateľným spôsobom. Na druhej strane boli ostatné kvóty na rybolov (krevety vo východnom Grónsku, grónsky halibut v západnom Grónsku, koruška polárna a krab rodu Chionoecetes) riadené udržateľným spôsobom. Všetky rybárske oblasti hlásili nízke množstvá vedľajších úlovkov a neboli zaznamenané žiadne negatívne vplyvy na ekosystém.

Nový protokol 2013-2015

Európska komisia na základe poverenia Rady z 19. júla 2011¹ viedla tri kolá rokovaní² s vládou Grónska a za účasti zástupcov vlády Dánska s cieľom obnoviť protokol z dôvodu vypršania platnosti súčasného protokolu k 31. decembru 2012. Na základe týchto rokovaní bol 3. februára 2012 parafovaný nový protokol na tri roky³ od 1. januára 2013.

Novým protokolom sa ustanovuje finančný príspevok EÚ vo výške 17,85 milióna EUR na jeden rok, ktorý pozostáva zo

- a) sumy za prístup do VHZ Grónska vo výške 15,1 milióna EUR ročne. Táto suma zahŕňa finančnú rezervu vo výške 1,5 milióna EUR za dodatočné množstvá druhov, ktoré Grónsko poskytlo k dispozícii.
- b) osobitnej sumy 2,74 milióna EUR ročne na podporu a vykonávanie grónskej sektorovej politiky v oblasti rybného hospodárstva.

Podľa nového protokolu bude spoločný výbor rozhodovať o rybolovných možnostiach pre nasledujúce roky, pričom zohľadní vedecké odporúčania, preventívny prístup, potreby rybárskeho priemyslu a minimálne množstvá na zachovanie rybolovných činností v Grónsku. Príspevky majiteľov plavidiel budú stanovené ako fixné ceny za jednotlivé druhy rýb, čím sa nahradí predchádzajúci systém udeľovania licencií.

V prípade, ak budú rybolovné možnosti menšie, ako je uvedené v tabuľke č.1, bude Grónsko musieť tento deficit vyrovnat'. Akékoľvek vedľajšie úlovky plavidlami EÚ by sa mali obmedziť na 10 % vyloveného druhu, s výnimkou krevety boreálnej (vedľajšie úlovky

¹ Prijatý na 3108. zasadnutí Rady (poľnohospodárstvo a rybné hospodárstvo) 19. júla 2011, ako bod „A“.

² september 2011 (Ilulissat); november 2011 (Brusel); 31. január až 2. február 2012 (Kodaň)

³ Kratšie obdobie troch rokov (v porovnaní so šiestimi rokmi v súčasnom protokole) bolo navrhnuté, aby bol nasledujúci protokol úplne koherentný so zreformovanou SPRH a prípadnými rozhodnutiami, ktoré budú mať vplyv na zámorské územia, alebo budúcim rámcom politiky EÚ v oblasti Arktídy.

obmedzené na 5 %).

Tabuľka č. 1: Úroveň rybolovných možností v súčasnom a novom protokole (ton/rok)

Lovené druhy	Súčasný protokol		Nový protokol
	2007	2008-2012	2013-2015
Treska (podoblast' NAFO 1)	1000	3500	2200
Pelagický sebastes (podoblast' ICES XIV a V, podoblast' NAFO 1F)	10838	8000	3000
Sebastes žijúci pri dne (podoblast' ICES XIV a V, podoblast' NAFO 1F)			2000
Halibut tmavý - (podoblast' NAFO 1 – južne od 68° s. š.)	2500	2500	2500
Halibut tmavý (podoblast' ICES XIV a V)	7500	7500	4315
Kreveta boreálna (podoblast' NAFO 1)	4000	4000	3400
Kreveta boreálna (podoblast' ICES XIV a V)	7000	7000	7500
Halibut svetlý (podoblast' NAFO 1)	200	200	200
Halibut svetlý (podoblast' ICES XIV a V)	1200	1200	200
Krab rodu Chionoecetes (podoblast' NAFO 1)	500	500	250
Koruška polárna (podoblast' ICES XIV a V)	55000	55000	60000
Dlhochvosty spp. (podoblast' ICES XIV a V)			100
Dlhochvosty spp. (podoblast' NAFO 1)			100
Vedľajšie úlovky (podoblast' NAFO 1)	2600	2300	

Obmedzenie rybolovných možností pre určité druhy (t.j. halibut v podoblasti ICES) bolo vykonané v súlade s vedeckými odporúčaniami na dosiahnutie úrovni rybolovu MSY v roku 2015.

Ako je uvedené v iných dôležitých doložkách nového protokolu, obe strany sa dohodli, že budú presadzovať zásady zodpovedného rybolovu a zabezpečia udržateľné využitie rybolovných zdrojov vo VHZ Grónska.

Súčasťou protokolu sú taktiež štandardné vypovedacie doložky a doložky o preskúmaní, ktoré môžu mať eventuálne vplyv na úhradu ročného finančného príspevku. Ide konkrétne o prípady, že nebudú riadne vykonávané programy podpory sektorovej politiky v oblasti rybného hospodárstva, ktoré sú uvedené v článku 2 ods. 2 písm. b), a že sa zistí porušenie

ľudských práv, ako je stanovené v článku 6 Zmluvy o Európskej únii - čo je v prípade Grónska skôr nepravdepodobné.

Záver

S prihliadnutím na to, čo bolo uvedené, si spravodajca myslí, že dohoda o partnerstve v sektore rybolovu s Grónskom je v súlade s cieľmi spoločnej politiky v oblasti rybného hospodárstva a zásadami udržateľného rybolovu a že má pre obe strany výrazný prínos. Taktiež si myslí, že táto dohoda predstavuje základný pilier spolupráce medzi EÚ a Grónskom a severskej spolupráce v oblasti rybolovných zdrojov, a preto ju odporúča schváliť.

Spravodajca uvítal informáciu, že počas rokovania o protokole boli vypočuté zainteresované osoby a že sa do úvahy vzali aj dôležité vedecké odporúčania. Podobne považuje za výhodné, že mnohé technické otázky sú v novom protokole koncipované jednoduchšie.

Ďalej je presvedčený, že pozitívny vplyv podporných opatrení sektorovej politiky na miestnu ekonomiku a pobrežné komunity, hlavne vo vzťahu ku vytvoreniu nových pracovných miest, sa prejaví až z dlhodobého hľadiska a mal by byť preto dôkladne ohodnotený Komisiou pri vypršaní platnosti nového protokolu. Parlament by mal mať okrem iného možnosť bližšie monitorovať vykonávanie viacročného programu podpory sektorovej politiky.

Komisii preto pripomíname,

- aby Parlamentu zaslala závery zo schôdzí a práce spoločného výboru podľa článku 10 dohody, ako aj viacročný sektorový program uvedený v článku 3 ods. 2 protokolu a výsledky príslušných ročných hodnotení;
- aby bolo zástupcom Európskeho parlamentu umožnené zúčastňovať sa ako pozorovatelia na schôdzach a práci spoločného výboru;
- aby pred ďalším prerokovaním dohody predložila Európskemu parlamentu a Rade správu o jej uplatňovaní;
- aby rovnako pristupovala k Európskemu parlamentu a Rade, pokiaľ ide o ich právo na okamžité poskytnutie úplných informácií, ako aj o monitorovanie a hodnotenie uplatňovania každej medzinárodnej dohody v sektore rybolovu a rokovania o ich revízií.

Pripomína Komisii a Rade, že požiadavka informovať Európsky parlament odráža aj všeobecnú povinnosť inštitúcií presadzovať v súlade s článkom 13 ods. 2 ZEÚ úprimnú vzájomnú spoluprácu.